

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. XVI. Non omnia omnibus: quædam, ut iniqui, conveniunt inferioribus
creaturæ partibus; non est autem iniquitas substantia, sed summæ
substantiæ derelictio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

CAP. XVI.

*Non omnia omnibus : quadam , ut iniqui ,
conveniunt inferioribus creatura partibus ;
non est autem iniquitas substantia , sed
summa substantia derelictio.*

1. *a* **E**T sensi , & expertus sum , non esse mirum , quod palato non sano pœna est panis , qui sano suavis est : & oculis ægris odiosa lux , quæ puris amabilis est. Et justitia tua displicet iniquis , ne dum vipera & vermiculus , quæ bona creasti , apta inferioribus creaturæ tuæ partibus , *b* quibus & ipsi iniqui apti sunt , quanto dissimiliores sunt tibi : apti autem superioribus , quanto similiores fiunt tibi. Et quæsiui , quid esset iniquitas , *c* & non inveni substantiam : sed à summa substantia te Deo , detortæ in infima voluntatis perversitatem , projicientis intima sua , & tumescentis foras.

N O T Æ.

a *Et sensi , & expertus sum , &c.)* Non ideo aliquid malum est , quia non convenit cuivis rei : alioqui panis & lux mala essent , quia ægris odiosa sunt , imo ipsa justitia Dei bona non esset quia displicet iniquis , quos punit.

b *Quibus & ipsi iniqui apti sunt)* vipera & vermiculus , aliaque similia bona sunt , tum in semetipsis , tum quia conveniunt terræ , cui consentaneum est talia gignere. Egregie vero addidit S. D. impios quoque aptos esse inferioribus partibus creaturæ , quod alibi pulchre explicat. *Habitationi ergo , inquit , cœlesti talis anima non congruit per peccatum , terrestri autem congruit per supplicium : ut quodlibet elegerit , semper sit pulchra universitas , decentissimis partibus ordinata , cujus est conditor*

1. 3. de lib.
arb. c. 9.

conditor & administrator Deus. Namque optima anima, cum in infimis creaturis habitant, non eas ornant miseria sua, quam non habent, sed usu earum bono: si autem peccatrices anima permittantur habitare in sublimibus locis, inhonestum est, quibus nec bene uti possunt, nec ornamentum aliquid conferunt. Quare sicut cruces & fures, rotæ & latrones, servus improbus & purgatio cloacæ, ornant turpitudine sua urbem & domum, justæ gubernationis decorem demonstrando: ita iniquitas peccatoris, & huius alteriusque vitæ tribulatio, ipseque gehennæ ardor, conjuncta & redacta in quandam sui generis unitatem, ita creaturis reliquis coaptantur atque subtexuntur, ut universitati ordinatissimo decore conveniant, quemadmodum S. D. differit. Et sane convenit impios in infima terrarum parte, nempe inferno, cruciari, quia noluerunt ad cælum, supremam universi partem per virtutem aspirare. Sic nempe Deus de malis facit bene, & de turpibus pulchre.

¶ Et non inveni substantiam) tandem S. D. causam mali culpæ invenit, nempe malam voluntatem; quæ peccat dum à Deo se avertit, & ad bona creata convertit, ordine perverso. Unde clarum est, I. Iniquitatem sive peccatum, non esse substantiam, sed summa substantia derelictionem. II. Voluntatem dum peccat, non esse causam efficientem, sed deficientem; deficere namque ab eo, quod summum est, ad id, quod minus est, hoc est habere malam voluntatem, sive peccare. III. Deum esse quidem causam actus mali, quantum ad id, quod habet entitatis & perfectionis, non autem, quantum ad id, quod habet de defectu. Sicut, quidquid est motus in claudicatione, causatur à virtute motiva, sed quod est obliquitatis in ea, non ex virtute motiva, sed ex curvitate cruris. Et similiter, quidquid est entitatis & actionis in actione mala, reducitur in Deum sicut in causam, sed quod est ibi defectus, non causatur à Deo, sed ex causa secunda deficiente, ut ait S. Th.

¶ Quamvis vero Deus non sit autor mali culpæ nec possit esse, quia supponit defectum in agente, in Deo autem nullus defectus est, sed summa perfectio. Malum tamen pena & natura, quod in corruptione forma & integritatis rei consistit, reducitur in Deum tanquam in causam. Ad ordinem enim universi pertinet ordo justitia,

V. l. 12. de
civ. c. 7.

1. p. q. 49.
2. 3. ad 2.

stitia, qui requirit, ut peccatoribus pœna inferatur. Ordo item universi requirit, quod quadam sint, qua deficere possint, & interdum deficiant. Et sic Deus causando bonum ordinis universi, ex consequenti, & quasi per accidens causat corruptiones rerum, ut docet S. Thomas l. c. ex mente S. Augustini ll. cc. Qui agnovit tandem malum culpæ, non aliunde irrepisse in universum, quam ex mala voluntate; reliqua vero quæ putantur mala, aut non esse mala, aut aliarum rerum generationes. Atque hic Septimus & postremus est gradus S. D. quo ad veritatis Catholica culmen conscendit.

V. l. r. de
lib. arb.
cap. 1.

V S V S.

1. Conemur Deo esse similes per gratiam & caritatem, ut apti simus *superioribus partibus universi, id est calo; & caveamus, ne per dissimilitudinem peccati, apti fiamus ei parti terra, qua mala est & pessima, nempe inferno.*
2. Sicut Deus cuncta quæ fecit, vidit esse valde bona, ita nos utamur omnibus creaturis tanquam bonis, & idoneis ad prosecutionem finis nostri ultimi, qui est Deus.

C A P. XVII.

Se gradatim à corporibus ad animam sentientem, inde ad sensum internum, ab hoc ad potentiam ratiocinantem & intelligentiam, ac demum ad cognitionem divinitatis, aliqua tenus attigisse.

1. **E**T mirabar, quod jam te amabam, non pro te phantasma. Et non stibam frui Deo meo, sed rapiebar ad te decor tuo, moxque diripiebar abs te pondere meo, & ruebam in ista cum gemitu: & pondus hoc, consuetudo carnalis. Sed mecum erat memoria tui; neque ullo modo dubitabam esse, cui cohærerem, sed nondum esse